

Андрей граф Шептицький

Митрополит українсько-католицької Церкви,

високозаслужений церковний діяч, великий громадянин, покровитель і меценат української культури, визначний знавець і любитель мистецтва, щирий опікун і щедрий добродій української молоді,

помер у Львові в середу 1. листопада 1944 р. Похорон відбувся в неділю 5. ц. м. — Вічна йому Пам'ять!

Найважливіші дати з життя Покійного Митрополита:

Уродився в 1865 р. у Прилбичах, пов. Яворів, у відомій родині графів Шептицьких, що дала нашій Церкві кількох високих достойників і заслужених діячів. Після закінчення богословських студій та отримання докторату трьох факультетів і висвячення в Чині оо. Василіян, працював кілька літ як священик. У 1899 році, після смерті еп. Куїловського, прийняв священня на опорожненій єпископській престолі у Станиславові, а вже в 1900 р. став львівським архієпископом і галицьким митрополитом. Отже справи нашої Церкви вів повних 45 літ. На цьому становищі приходилось йому поборювати всякі труднощі. Як Ми-

трополита українсько-католицької Церкви і гарячого українського патріота вивезено його з наказу царського уряду в 1914 р. зі Львова у глибину Росії, звідки Він повернувся до рідного краю щойно в 1917 році. Не зважаючи на незвичайно важкі часи й обставини, в яких приходилось діяти Митрополитові Андрееві, заслуги його для української Церкви мають тривку, непромінуючу вартість.

Заслуги Покійного на громадянській ниві: основник Українського Національного Музею, Богословської Академії, Народної Лічниці, захистів для сиріт, фундатор стипендій для шкільної молоді і т. д. і т. д.

У признанні наукових заслуг Андрея графа Шептицького іменовано

дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка. У признанні заслуг як громадського діяча його іменовано почесним членом Товариства „Просвіта“ у Львові та інших установ. У р.р. 1941—42 був Митрополит почесним президентом Української Національної Ради у Львові.

Багатогранна діяльність Князя нашої Церкви та всі заслуги його довгого, трудолюбивого життя такі великі, що хочби частинне їх висвітлення вимагатиме цілої низки статей, які будемо старатися помістити у найближчих числах.

*

Наслідником Покійного на митрополичому престолі у Львові став архієпископ д-р Йосиф Сліпий.

З тексту, що попереджає вірш, довідуємось, що ілюстрація з 1564 р. вказує між іншим на Новому Місті, близько маленького струмочка Дрни над самою Вислою, на височенькому горбку, каплицю св. Хреста. „Привзначенням тієї ж каплиці було приготування на смерть „skazańców“, що їх ховано обіч, на цвинтарі. Місце, де збудована була згадана каплиця з цвинтарем, названо „Góra szubieniczna“, бо збудовано було там муровану шибеницю.“ Про цей то горбок з капличкою та цвинтарем і мова в наведеному віршику Адама Jarzębskiego.

Простежуючи далі по книжечці долю цієї каплички, довідуємося з сторінки 59-ї та 60-ї, що коли 1834 р., за наказом царя Миколи I, закінчено було будову варшавської Цитаделі, то „стародавню каплицю Св. Хреста було перероблено на церкву, посвячену Олександрові Невському для обслуги місцевої залози“.

Ото ж десь коло цієї церкви в середині варшавської Цитаделі лежать останки четвертого Северина Наливайка, коли вірити Адамові Яржемовському. А слова його вельми вірогідні, бо ж автор віршу, писаного 1643 р. міг бути очевидцем події, що відбулася 1596-7 року, а коли і не очевидцем, то міг від очевидців мати про цю подію найпевніші відомості...

На варшавських вулицях український перехожий не раз думками переноситься в давнє минуле і в жидівському кварталі, в пазві вулиці „Налявкі“, безпідставно цілком шукає спогаду про національного героя XVI століття. Мабуть творить сам легенду про сучасну унійську церкву на Меловій вулиці, що в ній наче б то молився Богдан Хмельницький. А більш простодушний то й побожно, на площі Старого Міста, оточеного стародавніми будинками, скидає шанку і згадує Остапа Бульбенка.

Хай же завітає він на колишню Шибеничну

ві часи амбітного, енергійного, але й анархічного отамана; що власною рукою забивав після якогось заколоту гетьмана Григорія Лободу, і через зраду своїх попадає в неволю, і знаходить смерть в чужій далекій столиці.

На тій самій Шибеничній Горі, за московських часів, карали смерть, і там же, коло тої самої каплички, ховали москалі польських повстанців.

Коли відродилася Польща, заходами влади

та польської суспільности зроблено розшуки останків національних героїв і на схилі цієї гори в бік Висли повстав цвинтар з силою хрестів, під якими лягли на вічний опочинок кості героїв польської визвольної боротьби.

Але хто поручиться, що під котримсь з хрестів, хоч би може і гр. Завіші, не спочивають кості четвертого українського „ребелянта“ Северина Наливайка? Неісповідимі ж путі Господні!

Л. Ч—о.

Обмеження студій для чужинців

Берлін. — Заходи, які переведено у колі тотального використання сил на користь війни, вимагають тимчасового обмеження студій закордонних громадян у наукових високих школах Німеччини. Як подав до відома німецький міністер науки, навчання і народної освіти, у зимовому семестрі 1944/45 можуть продовжувати свої студії засадничо тільки ті чужі громадяни і бездержавники, які походять з нейтральних країв, або можуть скласти

свій кінцевий іспит до 1-го травня 1945. Крім того чужим громадянам і бездержавникам можна, тільки в особливо обоснованих виняткових випадках дати дозвіл на продовжування їх студій або на впис до однієї з німецьких наукових високих шкіл.

Прохання про дозвіл на продовжування студій або на впис спрямовувати виключно до ректора даної високої школи, де студент хоче продовжувати або починати свої студії.

Коліноприклонна промова Стайнова

Женева. — Міністер закордонних справ софійського уряду з ласки Москви, Стайнов, уважав за потрібне виголосити в радіо коліноприклонну промову. У зв'язку з своєю місією у Москві він заявив, що болгарська делегація, маючи завдання, навчання і народної освіти, у зимовому семестрі 1944/45 можуть продовжувати свої студії засадничо тільки ті чужі громадяни і бездержавники, які походять з нейтральних країв, або можуть скласти

писом тільки стан, який створили більшовики зараз після свого вмаршу. Це ствердження знаходимо також у коментарі одного софійського часопису, якому, при коментуванні московських умов вирвалося речення, що ці умови не означають ніщо інше, як тільки підтвердження існуючого вже стану речей.

У ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

Українські громадяни, що перебувають у таборах Штутгарта, Мюнхена, Відня